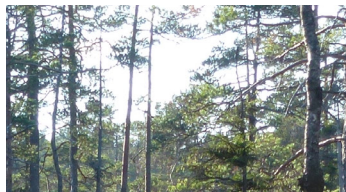

**HÄLLEFORS
KOMMUN**

Naturvårdsprogram

Uppdaterad kortversion 2014

Naturvårdsprogram för Hällefors kommun

Uppdaterad kortversion

Ett naturvårdsprogram för Hällefors kommun antogs i kommunfullmäktige 2010-11-16. I denna kortversion av programmet är fokus lagt på tätortsnära natur och åtgärder för att nå miljömålen. Det är också en lägesrapport för år 2014. I tabellen med miljömål är varje åtgärd kommenterad och uppdaterad. Nedan sammanfattas syftet med naturvårdsprogrammet.

Hela programmet kan hämtas på www.bmb.se under fliken Information/Regler, klicka sedan på Natur för en attraktiv kommun och Naturvårdsprogram.

Varför naturvård?

Vacker natur är en av många faktorer som gör en kommun attraktiv och bör därför användas som en resurs för kommunens utveckling. Naturen är också en hälsofrämjande resurs. Det gäller såväl vardagsnatur intill hemmet som natur på längre avstånd.

En prioriterad fråga

För kommunen är tätortsnära natur en prioriterad naturvårdsfråga och en utpräglad kommunal angelägenhet. Kommunen som planerare och markägare har ett stort ansvar för vår natur och i

synnerhet vår närnatur. Det är viktigt att säkerställa att varje bostadsområde, äldreboende, skola och förskola har en varierad natur på gångavstånd.

Naturvårdsprogrammet är ett vägledande dokument när det gäller användandet och skötseln av kommunal naturmark. Programmet ska också ligga till grund för en grönstrukturplan som mer i detalj ska peka på specifika områden i tätorten av värde för rekreation, undervisning och biologisk mångfald.

Varför naturvårdsprogram?

Naturvårdsprogrammet syftar till att klarlägga kommunens ansvar i naturvårdsarbetet. Programmet fastlägger åtgärder för att uppnå miljömålen för naturvården, samt principer för hur alla berörda bör arbeta i kommunen för att bidra till att målen uppnås.

En övergripande målsättning med naturvårdsprogrammet är att få ett gemensamt förhållningssätt

kring skötseln av den kommunala tätortsnära naturen. Kommunens tätortsnära natur ska ha en skötsel där målet är att gynna biologisk mångfald, rekreationsvärden och pedagogisk verksamhet framför skogsproduktion.

Med tätortsnära natur menar vi natur inom ett område upp till ett par kilometer runt tätorter. Avgränsningen för Hällefors bör göras med utgångspunkt från en översiktlig inventering av naturen och en enkät som

gjorts till skolor och förskolor. På den kommunala marken där ska naturen skötas med de huvudsakliga målen rekreation och naturvård och kommer att omfattas av en grönstrukturplan.

Utomhuspedagogik

En viktig målgrupp i naturvårdsarbetet är barnen. Genom att bevara och utveckla naturområden i skolors och förskolors närområde ges goda möjligheter för barns utveckling och lärande. Alla skolor och förskolor har nära till naturen, en kvalitet vi måste värna om. Det är viktigt att i grönstrukturplanen planera för att alla skolor och förskolor kan behålla och utveckla närnaturen för rekreation och som

lärmiljö.

Skolornas närnaturområden skulle kunna användas mer och detta bör uppmuntras. Utomhuspedagogiken använder uterummet för ett alternativt sätt att lära inom alla ämnen. Andra sinnen stimuleras än då man sitter i ett klassrum. Inte minst stimuleras fysisk aktivitet som är så viktig för barns motoriska utveckling och för grundandet av hälsosamma vanor. Vi lägger också grunden för en hållbar utveckling genom att ge barn kunskap om och känsla för naturen.

Lokala miljömål för natur

Nationellt och regionalt

Riksdagen har antagit mål för miljö kvaliteten inom 16 områden. Målen beskriver den kvalitet och det tillstånd för Sveriges miljö, natur- och kulturreсурser som är ekologiskt hållbara på lång sikt.

Miljö kvalitetsmålen syftar till att:

- främja människors hälsa
- värna den biologiska mångfalden och naturmiljön
- ta till vara kulturmiljön och de kulturhistoriska värdena
- bevara ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga
- trygga en god hushållning med naturresurserna

Länsstyrelserna har en övergripande och samordnande roll i miljö målsarbetet. De har ansvar för att regionalt anpassa och konkretisera alla miljö mål utom Levande skogar, som Skogsstyrelsen ansvarar för. I samverkan med andra myndigheter ska de även föreslå och ta initiativ till åtgärder för att

nå målen. De har också ett ansvar för att följa upp och utvärdera de regionala miljö målen och länens miljö målsarbete.

Miljö målsarbetet i Örebro län leds och samordnas av ett miljö- och naturvårdsråd bestående av företrädare för kommuner, landstinget, skogsstyrelsen och länsstyrelsen. Arbetet med en revidering av regionala mål och handlingsplaner har inletts.

Samtliga kommuner i Örebro län har förbundit sig att arbeta för de regionala miljö målen.

För varje nationellt miljö kvalitetsmål med koppling till naturvården presenteras nuläge, principer som bör gälla i kommunal verksamhet och åtgärder som bidrar till att uppnå målen.

Åtgärderna gäller mest kommunens egna verksamheter men en del åtgärder avses genomföras i samverkan med andra aktörer. Miljö kvalitetsmålen Levande sjöar och vattendrag samt God bebyggd miljö är bara behandlade i de delar som handlar om naturvård.

Principer för kommunal verksamhet kopplade till miljö kvalitetsmålen

För att ytterligare förtydliga hur vi ska jobba för att nå miljömålen har principer för naturvårdsarbetet formulerats. Ett urval av dessa presenteras på sid. 14-15.

Uppdaterad sammanfattning av åtgärder

I tabellerna på följande sidor sammanfattas åtgärder för att nå miljömålen. En uppdatering är gjord 2014. Kommunen jobbar vidare för att nå miljömålen.

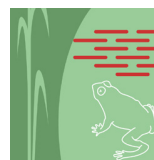

Levande sjöar och vattendrag

LOKALA MILJÖMÅL	ÅTGÄRDER	LÄGET 2014
Det biologiska livet i försurade sjöar och vattendrag ska bibehållas och förbättras.	Försurade sjöar och vattendrag kalkas enligt regional kalkningsplan.	Kalkning sker enligt plan.
Antalet restaurerade skyddsvärda vattenmiljöer ska öka till 2015.	Delta i länsstyrelsens projekt för biotoprestaurering av vattendrag	Ej deltagit i något projekt än.
Ett fullgott planeringsunderlag ska finnas för stränder vid sjöar och vattendrag, för att bibehålla biologisk mångfald och/eller värde för friluftsliv.	Inventera utvalda sjöar och vattendrag. Flygbildstolkning påbörjas 2010	Frågan bör tas upp i ÖP-arbetet.

Myllrande våtmarker

LOKALA MILJÖMÅL	ÅTGÄRDER	LÄGET 2014
Arealen skyddade våtmarker i kommunen ska öka till 2015.	Arbeta för att skydda Jordanområdet och Kittelmyren. Påbörjas 2010.	Länsstyrelsen arbetar med skydd av områdena. Naturvårdsverket har godkänt naturreservatsbildning för Jordanområdet.
Arealen restaurerade skyddsvärda våtmarker i kommunen ska öka till 2015.	Medverka till restaurering av rikkärr som hotas av igenväxning.	Ej medverkat än.

Levande skogar

LOKALA MILJÖMÅL	ÅTGÄRDER	LÄGET 2014
Arealen formellt skyddad produktiv skog i kommunen ska öka.	Arbeta för skydd av naturskog som exempelvis Kullberget senast 2015	Skog ingår i Jordanområdet och Kittelmyren.
	Utred skydd av nyckelbiotoper på kommunal mark 2012	Inga nyckelbiotoper finns på kommunal mark.
	Arbeta för att skogsbruket i kommunen bedrivs på ett skonsammare sätt	Arbetsgrupp ej tillsatt.
Skog på kommunal mark ska skötas så att arealen gammal skog och äldre lövrik skog samt mängden grov död ved ökar.	Ta fram åtgärdsplan för Hökhöjden 2011.	Åtgärdsplan för del av området framtagen.
	Möjliggör alternativa skogsbruksplaner för kommunägd tätortsnära skogsmark	Utredning om Naturnära skogsbruk enligt Lybeckmodellen gjord.

Ett rikt odlingslandskap

LOKALA MILJÖMÅ	ÅTGÄRDER	LÄGET 2014
<p>Arealen naturbetes- och slåttermark som sköts på ett sätt som bevarar deras värden ska inte minska från nuvarande nivå.</p>	<p>Bibehåll kommunal skötsel av naturbetesmark och ängsmark samt arbeta för att denna areal utökas. Påbörja översyn senast 2011</p>	<p>Ingen naturbetesmark eller ängsmark finns med kommunal skötsel. En liten betesmark finns på utarrenderad kommunal mark.</p>
	<p>Restaurera senast 2012 en äng eller betesmark som tidigare visat höga naturvärden men nu hotas av igenväxning.</p>	<p>Försöker få betesdjur till Hökhöjden igen.</p>
<p>Småbiotoper i odlingslandskapet bevaras i dagens omfattning.</p>	<p>Se till att kommunens arrendatorer senast 2011 sköter småbiotoper så att de bevaras i dagens omfattning.</p>	<p>Småbiotoper saknas på den utarrenderade marken.</p>

God bebyggd miljö

LOKALA MILJÖMÅL	ÅTGÄRDER	LÄGET 2014
Planeringsunderlag ska finnas för hur grön- och vattenområden i tätorter och tätortsnära områden ska bevaras, vårdas och utvecklas för såväl natur- och kulturmiljö som friluftssändamål.	Senast 2013 ska en grönstrukturplan finnas för Hällefors tätort.	Statsbidrag sökt för att kunna starta i år.
	Handläggningsrutiner tas fram 2010 för hur naturvårdens och friluftslivets intressen ska beaktas vid all fysisk planering, bygglovprövning, strandskyddsdispenser eller annan exploatering.	Delvis genomfört. Arbetet fortsätter.
Planeringsunderlag ska finnas för hur stora tysta och s.k. stora opåverkade naturområden så långt möjligt ska kunna skyddas mot åtgärder som påtagligt kan påverka områdenas karaktär.	Planeringsunderlag ska färdigställas senast 2010 för stora tysta och stora opåverkade områden.	Färdigställs i samband med ÖP-arbetet.
Användningen av utomhuspedagogik i skolundervisningen ska öka.	Utomhuspedagogik skall göras till ett profilområde i kommunen senast 2012.	Kommunens skolor har utomhuspedagogik som ett profilområde. En Ur och Skurförskola har startats igen.

Ett rikt växt och djurliv

LOKALA MILJÖMÅL	ÅTGÄRDER	LÄGET 2014
Tätortsnära värdefulla naturmiljöer där kommunen är markägare ska senast år 2014 ha en skötsel inriktad på biologisk mångfald, kultur och/eller rekreation.	Skötselplaner för den kommunala tätortsnära marken tas fram utifrån intentioner och ambitioner i naturvårdsprogram och grönstrukturplan. Påbörjas 2011.	Ej påbörjat.
	En trädpolicy för kommunal mark tas fram 2011.	Ej prioriterat av BKT.
Allmänheten ska ges god information om biologisk mångfald	Nya skyltar och en broschyr för Hökhöjden tas fram 2011.	Nya skyltar uppsatta. Skylten finns också på hemsidan.
	En vandringsled ordnas mellan Knuthöjds mossen och Hammarmossen. Påbörjas 2010.	Vandringsled rekognoscerad. Länsstyrelsen vill ha en målpunkt, t ex fågeltorn, på Hammarmossen.
	I naturreservatet Björskogsnäs ska ett "Naturens hus" utvecklas. Påbörjas 2010.	Ej påbörjat. Kommunen utreder försäljning av naturreservatet.

Principer för kommunal verksamhet kopplade till miljö kvalitetsmålen

Principerna för naturvårdsarbetet ska betraktas som "levnadsregler" för kommunal verksamhet och avses att efterlevas i all verksamhet som berör naturvård. Därmed är principerna aktuella för de flesta nämnder och förvaltningar. Nedan listas ett urval av principer sorterade efter vilken typ av verksamhet som berörs.

Principer för markanvändning

- Kommunen och kommunens arrendatorer bör lämna skyddszon mot vatten av minst en trädlängd vid skogsavverkningar och 6-20 meter vid åkerbruk
- Vid skötsel av kommunägd skog i och vid tätorter ska inriktningen vara en varierad skog för rekreation och biologisk mångfald.
- När entreprenör anlitas ska kommunen säkerställa att principerna i naturvårdsprogrammet följs.

- Kommunen ska i sin egen skötsel och genom att ställa krav på sina arrendatorer bibehålla eller öka den biologiska mångfalden i odlingslandskapet
- Kommunen, arrendatorer och entreprenörer ska i skötsel och anläggning iaktta stor försiktighet i våtmarker och småvatten.

Principer för planering och prövning

- Sjöars, stränders och vattendrags stora värden för natur- och kulturupplevelser samt bad och friluftsliv ska värnas och utvecklas hänsynsfullt och långsiktigt.
- Natur- och parkområden i och nära tätorten ska värnas så att behovet för rekreation, lek, biologisk mångfald och en hälsofrämjande lokal miljö tillgodoses.
- Vid lokalisering av nya bostadsområden ska tillgång till natur säkerställas.
- Tillgängligheten till natur i befintlig bebyggelse ska förbättras för cyklister och gående
- Skolor och förskolor ska ha lättillgängliga naturområden av bra kvalitet för sin pedagogiska verksamhet.
- Den tätortsnära naturmiljön bör utformas så att även människor med funktionsnedsättning ges möjlighet att komma ut i naturen.
- Kommunens friluftsanordningar och naturområden ska vara av god kvalitet och hållas välskötta.
- Hällefors kommun ska i sin planering löpande bevaka att biologiskt eller kulturhistoriskt värdefulla våtmarker inte skadas vid exploatering av mark eller annan verksamhet.

Hällefors kommun
Sikforsvägen 15, 712 83 Hällefors
0591 -64100
www.hallefors.se

Bergslagens Miljö- och Byggförvaltning
BMB (för naturvård, planering m.m.)
0581-810 00
www.bmb.se

Bergslagens Kommunalteknik
BKT (för förvaltning, skötsel m.m.)
0587-55 00 00
www.bergslagens-kt.se

